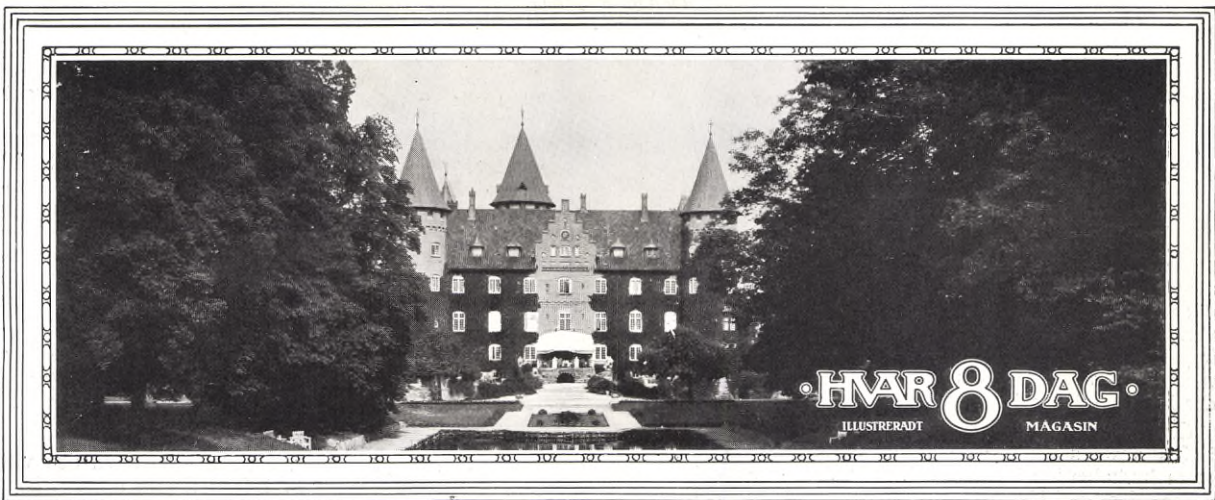

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

25:TE ÄRG.

DEN 31 AUGUSTI 1924.

N:o 48.

Hövfoto. Rahmn, Lund.
Nytaget för H. S. D.
Klädde Aug. Sjöbergs Kläddanst., Gbg

G. Carlberg

Trollenäs slott.
Foto. Ohm, Malmö.

Det var en skånsk högtidsdag som sällan, då det gamla rusthemmanet Östarp i Everlövs socken den 2 aug. i närvaro av landskapets härtig, Sveriges kronprins, stats och ecklesiastikministrarne, Skånelands biskop och landshövdingar samt tiotusentals skåningar invigdes att för framtiden tjäna till vittnesbörd om gammal skånsk allmogesed och allmogekultur. Men det var tillika en stolt dag för tankens upphovsman, intendenten G. J:son Karlin i Lund, att han lyckats genomföra den och lägga en ny lager på det kulturhistoriska museiområdet till sina många tidigare vunna. I själva verket är det väl i närvarande stund ingen i vårt land, som förmår upptaga tävlan med honom i fråga om förtjänster om hembygds-kulturens vårdande och främjande.

Georg Fredrik Johanson Karlin är född i Norra Åkarp i Kristianstads län den 23 april 1859 samt son till sedermera kyrkoherden i Huaröd Lars P. Johansson och hans maka Karolina Kristina Nilsson. Han började sin bana som volontär vid Norra Skånska infanteriregementet 1877—79, så att det var icke att undra på, att han förstod föra sig som rusthållare på Östarp, men när han sistnämnda år avlagt mogenhetsexamen vid Lunds privata elementarskola, befanns det vara en officersaspirant för mycket, varför han blev refuserad. Han slog då militärbanan helt ur hägen och inskrev sig som student vid Lunds universitet. Där ägnade han sig åt estetiska studier under Gustaf Ljunggren, men greps samtidigt av den då kraftigt blomstrande landsmålsrörelsen. Studenternas landsmålsföreningar plögade på den tiden anordna soaréer med folklivsskildringar, folkvisor och sägner och den tanken låg då nära till hands att låta de medverkande uppträda även i den gamla bygdens dräkt och i en från den hämtad milieü. Så föddes den hembygdsforskning, som gav Karlin första impulsen till den samlarverksamhet, vilken sedan satt så lysande frukter. Hans första samlingar voro ej större än att de kunde inrymmas i ett vindsrum i Huaröds prästgård, då församlingsborna 1882 inbjödos att bese dem för att få intresse för medverkan. I Lund vann han tidigt stöd förutom av skånska landsmålsföreningen även av De skånska landskapens historiska och arkeologiska förening, som då i prof. Martin Weibull hade sin för allt nytt vakna och livgivande kraft. Tack vare honom kunde den lilla Huarödssamlingen på ett sextiotal föremål flyttas till Lund och tillsammans med den samling föremål den sistnämnda föreningen redan ägde finna en boplatz i universitetsbibliotekets dåvarande byggnad. Samma år (1882) stiftade denna förening jämte landsmålsföreningarne Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige med Martin Weibull som ordförande och Karlin jämte en äldre student som amanuenser. Dess uppgift angavs vara att "samla allt, som kan tjäna till upplysning av kulturutvecklingen från äldre till nyare tid" och dymedelst "söka åstadkomma en faktisk illustration till vår odlings historia". Såsom grundval för samlingen skulle ställas en avdelning, varigenom en klar och levande bild lämnades av folkets liv, sådant det rört sig och ännu rör sig i södra Sveriges landskap. Det sken igenom, att målet var att skapa en sydsvensk motsvarighet till Arthur Hazelii skapelse i Stockholm.

Från början kan det gott sägas, att Karlin blev det nya museets egentliga själ. År 1884 blev han också Kulturhistoriska föreningens ordinarie sekreterare. Han var outtröttlig som samlare, oemotståndlig som tiggare, det måtte gälla museiföremål eller pengar, och aldrig rädlös, när det gällde att finna utvägar. Många legender äro i svang om vad han i det hänseendet kunde åstadkomma och de flesta av dem bära sannolikhetens prägel, ty för intet väjde han undan, när det gällde det kära museet. Undan för undan växte också dess samlingar. Från biblioteksbyggnaden flyttades de till gamla "Kuggis", från "Kuggis" till Weibullska gården vid Gråbrödersgatan. Därifrån togs så det stora och djärva steget vid förvärvet av det Tollska huset — Per Henrik Lings gamla gård under hans Lundatid. Här ha de allt sedan 1890 funnit

utrymme och — vad mera var — härifrån gavs uppslaget till en nyskapelse på museiteknikens område: de nordiska friluftsmuseernas förstling såg här dagen och fick snart avkomlingar på Skansen, å Bygdö, i Köpenhamn och anorstades. År 1892 erhöll också Karlins befattning intendentens förnämligare benämning. Till det ursprungliga "herrehuset" lades efter vartannat det präktiga Lembkeska borgarhuset från Malmö, Bosebo gamla kyrka från Småland och åtskilliga bondgårdar m. m., i sinom tid också den Lindfors'ska granngården, ett gammalt förnämligt professorshus. Till detta friluftsmuseum fogar sig nu den Östarpiska rusthållaregården som en dependent på avstånd.

Lika outtröttlig Karlin var som samlare, lika outtröttlig var han jämväl i studier. Åren 1885—1910 var han Viterhets-, historie- och antikvitetsakademiens stipendiat och företog i denna egenskap en mängd arkeologiska undersökningar och utgrävningar, att särskilt nämna den vid Falsterbohus, och har sedan 1906 lett alla arkeologiska undersökningar i Lund utanför domkyrkan och dess område. Otaliga äro hans utländska studieresor, vilka sträckt sig till de flesta europeiska länder och alltid fruktbärande återverkat på museet i Lund. Längre hade detta att kämpa med ekonomiska svårigheter, men har efter hand trängt igenom. Under Kulturhistoriska föreningens ledning ställdes redan 1894 Sydsvenska konstindustrilotteriet, som icke blott gjort gott genom att sprida verkligt konstnärliga föremål bland de breda lagren, utan även skaffat museet ej obetydliga inkomster. Småningom bragtes de närmast intresserade landstingen och Lunds stadsfullmäktige att skänka företaget sitt varaktiga stöd och på sistone lyckades det även erhålla statens genom regelbundet återkommande årsanslag. Naturligtvis har enskilt mecenatskap dock aldrig kunnat umbäras och icke minst på utverkandet av sådant har Karlin framgångsrikt nedlagt sina krafter.

En redogörelse för Karlins insatser skulle vara ofullständig, om i densamma icke vidrördes den estetisk-praktiska insats han gjort genom upprättandet av museets konstslöjdanstalt. Ursprungligen var den avsedd för det konserverings- och restaureringsarbete, som behövde nedläggas på många av museiförvärven. Småningom fick den även till uppgift att genom egen tillverkning som föredöme och genom uppfostran av elever söka höja konsthantverkets nivå, härvid naturligtvis med anknytning till och utveckling av den gamla goda skånska hemslöjden, sådan denna exempelvis uppenbarar sig i den ädla textilkonsten. Just denna drog i förbigående sagt först till sig Karlins kärlek: han slog ett slag för den genom skånska textiltutställningen i Köpenhamn redan 1886 och vann ytterligare segrar för den vid den stora nordiska utställningen därstädes två år senare. Sedan år 1897 fungerar han officiellt som föreståndare för konstslöjdanstalten i Lund.

Synnerligt intresse har Karlin jämväl ägnat keramikens. Utelämnas bör ej heller det väckande och uppfostrande inflytande, som under årens lopp utgått från det Karlinska museet och varigenom det i viss mån kommit att spela rollen av en universitetsinstitution. Några av våra främsta arkeologer och museimän ha utgått ur dess skola eller åtminstone därifrån mottagit impulser. Så var fallet med den nyligen hädangångne oförlärlige museiintendenten Axel Nilsson i Göteborg och är det, om vi ej misstaga oss, även med bl. a. prof. Otto Rydbeck, den förste innehavaren av den arkeologiska lärostolen i Lund, och antikvarien Otto Janse, en av riksantikvariens närmaste män. Även ur denna synpunkt var det en väl-förtjänt utmärkelse, när filosofiska fakulteten i Lund vid universitetets kvartsmillenniumsfest 1918 kallade honom till hedersdoktor.

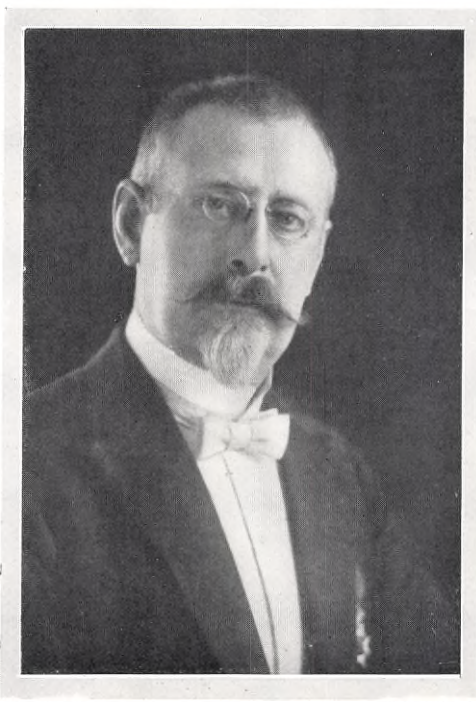
År 1896 ingick Karlin äktenskap med Anna Clara Maria Forsell, dotter av domänintendenten Eric Johan Carl Jacob Forsell och hans maka Hilma Gustava Lallerstedt. Fru Karlin delade i mycket hög grad sin makes intressen, men bortrycktes tyvärr redan två år därefter av döden genom lungdot.

Svenskarna på främmande botten bilda ett andra Sverige, icke en yta på kartan, men en andlig mark, vars gränser också de dragas kring svenskt lynne och svensk kultur. Härstamningen från det nordiska landet binder med naturnödvändighet, trots acklimatisering, trots medborgarskap, på mångfaldiga sätt till fädernejorden och fädernefolket, men ofta kanske mer omedvetet än medvetet. För varje svensk måste det emellertid vara en källa till glädje att möta en om alla svenska elements samhörighet medveten känsla och att se denna taga sig påtagliga uttryck. Bland de svenskar, som genom energi och begåvning skapat sig en god ställning i ett annat land och därvid icke underlåtit att låta sin nationella egenart och de vunna resultaten verka till de gamla landsmännens bästa, står ingenjören Henry Johnson i New York i främsta ledet.

Generalkonsul Olof Lamm i New York, som välvilligt tillställt redaktionen uppgifter med anledning av ing. Johnsons stundande sextioårsdag meddelar:

Emil F. Johnson föddes i Västergötland den 9 september 1864 och avlade vid 20 års ålder studentexamen i Vänersborg. Omedelbart därefter fortsatte han studierna vid Tekniska Högskolan i Stock-

Efter fotografi
EMIL F. JOHNSON. En av svensk-amerikanarnes mest betydande personligheter. 60 år den 9 september.
Kliché: Sjöberg, Gbg.

holm, varifrån han utgick 1887 med examen som kemisk ingenjör. Landet med de stora möjligheterna, Amerika, lockade honom redan då och samma år anlände han till New York, där han alltsedan dess varit bosatt.

Hans grundliga fackkännedom kom väl till pass och redan efter fyra år kunde han öppna en byrå för kemiska konsultationer och analyser, vilken har ännu innehar. Denna byrå har emellertid fyllt en icke mindre uppgift också utöver den kemiskt vetenskapliga och praktiska, den har varit en verklig hjälpbyrå för ett ofantligt antal svenskar, nykomlingar i behov av råd, män som lidit motgångar och behövt ett pekuniärt handtag o. s. v. Alltid ha de mötts med förstående och i möjligaste mån fått bistånd i sina angelägenheter.

Under de förflutna 33 åren av osjälviskt och upoffrande arbete till den svenska kulturens främjande har ingenjör Johnson kommit att

göra sina insatser på en mångfald områden. Sålunda var han en av initiativtagarna till American Society of Swedish Engineers, som vars ordförande han fungerade under flera år. Också i John Ericsson Memorial Association, Swedish Aid Society och United Swedish Societies of New York har han be-

Forts. å sid. 771.

Foto. Löfling, Filipstad.

DE SVENSK-AMERIKANSKA BARNENS RESA I SVERIGE. Hyllning vid John Ericssons mausoleum. — Text å sid. 771.

Kliché: Göta Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Scoutrörelsens upphovsman och chef, *generalen, sir Robert Baden-Powell* anlände åtföljd av sin maka samt son och dotter, till Stockholm den 22 augusti, närmast från Köpenhamn där generalen övervarit det stora världsscoutmötet. Besöket i Stockholm har endast karaktären av en ren nöjesresa och något officiellt mottagande hade icke anordnats. Från Stockholm ställes färden kanalvägen till Göteborg och därifrån hem till England igen. Under besöket i huvudstaden uppvaktades generalen av en av scoutledarne, ingenjör Sten Thiel.

Nedanst. bild: PRINCESSORNA MARGARETA (sittande) OCH THEODORA AV GREKLAND PÅ BESÖK Å SOFIERO. Prinsessorna äro de två äldsta barnen till prins Andreas och hans gemål prinsessan Alice av Battenberg och sålunda systerdöttrar till kronprinsessan Louise.

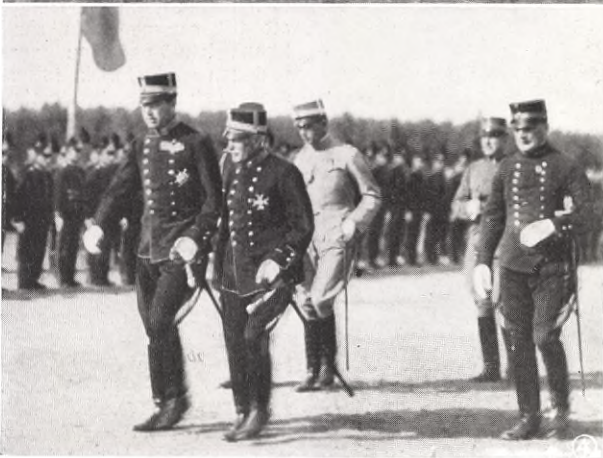
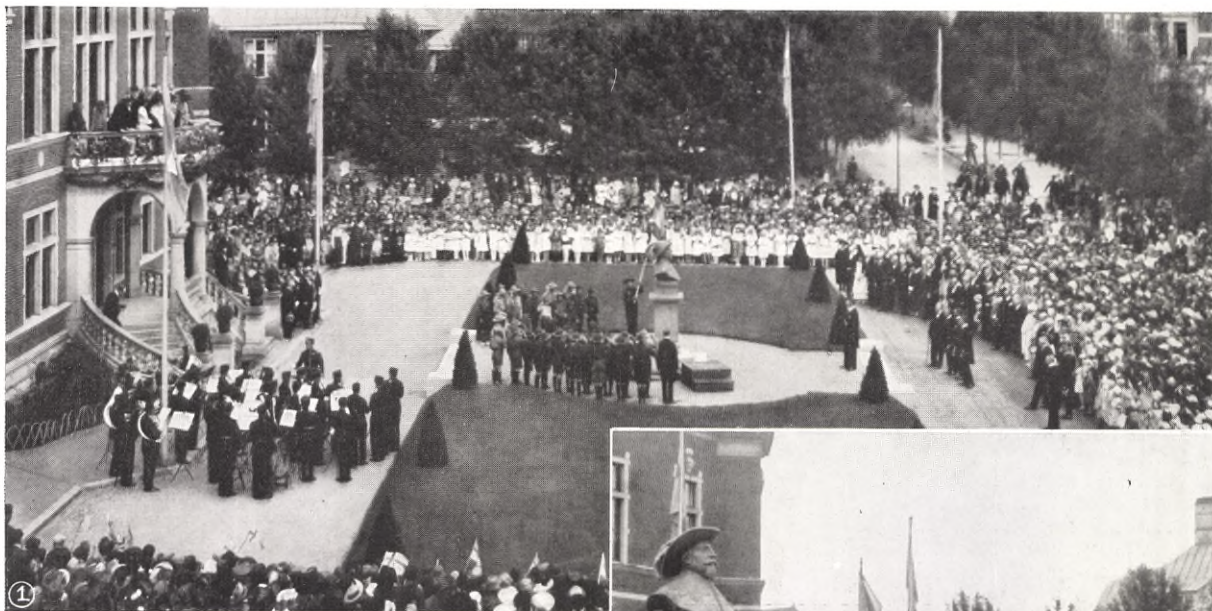
Foto. Almquist, Hälsingborg.

Syster_fotografi
Kliché: Sjöberg, Gbg.
PRINCESSAN INGRID SAMT PRINSARNE GUSTAF ADOLF OCH SIGVARD I LONDON, fotograferade utanför Carlton Hotel.

Foto. A. Malmström Sthlm.
Kliché: Sjöberg, Gbg.
GENERALEN SIR ROBERT BADEN-POWELL. Världsscoutchef. På besök i Stockholm.

4-5. NORRBOTTENS REGEMENTS 300-ÅRSJUBILEUM I BODEN. 4. Kronprinsen inspekterar hederskompaniet och 5. Dekorera gamla indelta soldater.

1-3. Fotos Ekholz, Umeå, 4-5 Amatörfoto. N. E. Andersson, Boden.

Kliché Aug. Sjöberges Klichéanst., Göteborg

1-3. UMEÅ STADS OCH VÄSTERBOTTENS REGEMENTS 300-ÅRS JUBILÉER. 1-2. Kronprinsen avtäcker en byst av Gustaf II Adolf å Umeå Rådhusorg. Bysten är modellerad av bildhuggaren Otto Stranåman. 3. Västerbottens regemente avtäcker en minnessten. — Text å sid. 772.

Norrbottens regementes 300-årsjubileum högtidlighölls den 19 augusti i Boden under strålande solsen och stor anslutning. Kronprins Gustaf Adolf, som bevistade festligheten, infann sig till häst och hälsade regementet, varefter chefen, överste Grafström höll högtidstalet. Detta ådaglade till fullo att vårt nordligaste regemente kan berömma sig av lika långa krigaranor och lika många krigarbragder som trots något. Regementet med även en avdelning gamla indelta soldater defilerade för kronprinsen. På aftonen gavs stor middag.

LUFTSTRIDSÖVNIN-
GAR I MALMÖ. Hydro-
aeroplaneskåder och ja-
garpatrull i gemensam
formation.

Därunder: General
Mörcke och högre offi-
cerare åse flygparaden.
Text å sid. 772.

gick på 20 min. och
kölden understeg icke
på någon höjd — 10
grader. Handlingarna
rörande det nya
världsrekordet ha in-
lämnats till Aero-
klubben, som har att
ombesörja att det i
laga tid vinner inter-
nationellt godkän-
nande.

Fotos Ohm, Malmö.

Av de många föremål i svensk ägo, som utges för att
vara *byte från de stora krigen*, främst då det 30-åriga,
kunna endast en smärre del med säkerhet hänföras till
bestämd plats eller bestämd
händelse. Under senare tid
har forskningen kunnat på-
visa ett icke obetydligt antal
föremål såsom identiska med
i främmande eller inhemska
äldre inventarier upptagna
sådana, såsom t. ex. drottning
Kristinas tavlor, identifierade
av den kände konstforskaren,
intendenten vid Nationalmu-
seum O. Granberg samt före-
mål från Warschaurustkamma-
ren m. m., vilka påvisats av in-
tendenten och föreståndaren
för K. Livrustkammaren, frih.
Rudolf Cederström. Nu senast
har frih. Cederström genom
jämförelser mellan DuFresne's
katalog över drottning Kristi-
nas konstkammare, ett inven-
tarium över rustkammaren i
Prag, nu förvarat i Wien,
samt Livrustkammarens egna
inventarier och föremål lyc-
kats fastslå, att denna sam-
lings mycket märkliga och

En ståtlig flygprestation
gjordes av marinflygaren,
löjtnant Berndt Krook,
den 18 augusti då han med
hydroplan och 250 kg. last
nådde en höjd av 5,690
meter och därmed slog för-
utvarande världsrekordet
som var 3,307 meter och
gjordes i juli förra året av
amerikanska marinflygaren,
löjtnant Blix. Fransmannen
Laporte var därefter uppe
på 3,760 meters höjd men
har ännu ej fått denna höjd
godkänd.

Löjtn. Krooks rekord sattes
med ett av Marinens Hansa
Brandenburg-hydroplan, för-
sett med 360 hkr. Rolls
Roycemotor. Starten skedde
från Nybroviken och redan
efter 15 minuter passerades
de första 3,000 meterna och
under loppet av omkring
en timme nåddes ytterligare

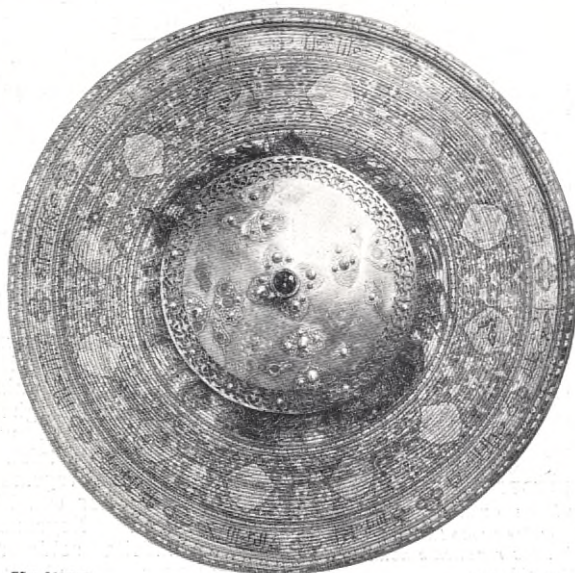

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

LÖJTNANT BERNDT KROOK,
nådde den 18 augusti en höjd av
5,690 meter med hydroaeroplan och
250 kilo last, ett nytt världsrekord.
Närmare 3,000 mr. Nedfärden

såväl konstnärligt som materiellt mycket kostbara per-
siska sköldar äro en del av bytet från Prag 1648. Frih.
Cederströms upptäckt är så mycket märkligare, som hans
forskningar göra det troligt,
att till samma källa skall
kunna hänföras ännu mera
i denna på historiskt intres-
santa och de skönaste ting
sårika samling.

Efter fotograf.

Kliché: Gofs, Gbg.

Vidst. bild:

SKÖLD FRÅN 1500-TALET.

Persiskt arbete under starkt ki-
nesiskt inflytande. Byte ur kejs-
erliga konstkammaren i Prag och
kommen till K. Livrustkammaren
över drottningarna Kristinas och
Hedvig Eleonoras konstsamlingar.
Gjord av ribbor av fikontrå, över-
spunna med silke i olika färger,
mittleplåt av stål, i kanten genom-
bruten och besatt med turkosser
och rubiner.

Veckans Porträtt-Galleri
måste på grund av över-
flödande annat material
överstå till nästföljande
nummer.

Kiicht: Aug. Sjöbergs Kiichtanst., Gbg

1. DR. PAUL RIVET, *Paris.*
2. PROF. FRANZ BOAS, *New York.*
3. PATER WILH. SCHMIDT, *Wien.*
4. MR. ALFR. MAUDSLEY, *Hereford.*
5. PROF. MAX UHLE, *Quito.*
6. PROF. LEO STERNBERG, *Leningrad.*
7. PROF. CAPITAN, *Paris.*
8. PROF. KARL VON DEN STEINEN, *Berlin.*

GÖTEBORGS MUSEUM. *Den nyöppnade avdelningen för amerikansk etnografi.*

Samtliga fotografier tagna för H. 8. D. av fotograf K. A. Utgård Göteborg.

Den tjugoförsta Amerikanistkongressen, vars första session i Haag vi omnämnt redan i föregående nummer, fortsatte sina förhandlingar i Göteborg den 20—26 aug. Det utomordentligt rikhaltiga och intressanta programmet inleddes med ett öppningstal

INTERNATIONELL AMERIKANISTKONGRESS I GÖTEBORG.

GRUPP AV DELTAGARE, TAGEN FÖR HVAR 8 DAG FRAMFÖR GÖTEBORGS HÖGSKOLA, där kongressens förhandlingar försiggingo. Nyckel med namnförteckning nedan.

1. Landshövdingen VON SYDOW, kongr. ordf. 2. Fru VON SYDOW, Gbg. 3. M. L. VAN PANHUYS, Haag. 4. Friherrinnan OIGA NORDENSKIÖLD. 5. Mme RIVET, Paris. 6. Fru SELER-SACHS, Berlin. 7. Fru GERNANDT-CLAINE, Paris. 8. Dr HENDRIKSEN, Köpenhamn. 9. Dr BIRKET-SMITH, Köpenhamn. 10. 11. Professor BOAS, New York. 12. Dr ARNE, Stockholm. 13. Prof. SKOTISBERG, Göteborg. 14. Dr SAPPER, Würzburg. 15. Dr KISSENBERTH, Berlin. 16. Pater W. SCHMIDT, Wien.

Prof. Friherre ERLAND NORDENSKIÖLD. Kongressens generalsekreterare.

Foto. för H. S. D. av K. A. Utgård, Göteborg.

17. Prof. fröh. E. NORDENSKIÖLD, Göteborg. 18. Dr RIVET, Paris. 19. Mr. JOYCE, London. 20. Gen.-konsul CLAINE, Paris. 21. Dr THALBITZER, Köpenhamn. 22. Herr WADELL, Göteborg. 23. Dr ERIKSSON, Stockholm. 24. Dr CALLEGARI, Verona. 25. Prof. SAVILLE, New York. 26. Dr KOPPERS, Wien. 27. Dr LARSEN, Köpenhamn. 28. Dr KRAUSS, Uppsala. 29. Fru HATT, Köpenhamn. 30. Dr THULIN, Gbg. 31. Mr. CLARKE, Cambridge. 32. Greve VON ROSEN, Sparreholm. 34. Hr AF KLERCKER, Gbg. 33. Dr HATT, Köpenhamn. 35. Dr LINDBLOM, Stockholm. 36. Dr THOMSEN, Köpenhamn. 37. Prof. KARSTEN, Helsingfors. 38. Dr MASON, New York. 39. STAHL, Berlin.

av landshövding O. von Sydow, varefter följde ett sjuttioal föreläsningar, fördelade på olika dagar och sektioner och hållna av världens främsta forskare inom vetenskapen om den amerikanska kontinentens gamla kultur. Såväl

Forts. å sid. 769.

MUSSOLINI TILLSAMMANS MED ALLA DE I MATTEOTTI-AFFÄREN KOMPROMETTERADE. T. v. från Mussolini räknat: ROSSI den arresterade chefen för inrikesdepartementets pressbyrå, DE BONO, den gamle fascistgeneralen, intill mordet chef för italienska detektivpolisåkären; (bakom honom) ACCERBO, förut statssekreterare i konseljpresidiet; t. h. från Mussolini: de två fascistgeneralerna och deputerade BALBO och FARINECCI; den senare hade dagarna före mordet våldsamma sammanstötningar med Matteotti i Deputeradekammaren.

Efter originalfotografier.

Fascismen i Italien har fått en allvarlig stöt genom det från alla håll fördömda mordet på den socialistiske deputeraden, advokaten Giacomo Matteotti. Helt säkert har Mussolini själv lika litet som de nu sittande regeringsmedlemmarna haft någon direkt andel i mordet, men det är dock hans närmaste män, som äro komprometterade. Detta gäller främst *Finzi*, förutvarande statssekreterare i inrikesministeriet, vilket i realiteten vill säga inrikesminister, en post som Mussolini själv beklädde. Den blott 29 årige *Finzi* hörde till Roms mest bekanta och mest eleganta unga män, var gift med en markisinna och hade i och med fascismens genombrott blivit en mäktig man. Detta kunde han icke bära och det råder intet tvivel, att han icke har en ganska direkt andel i mordet. Han måste då också draga sig tillbaka, där-till tvingad av den allmänna opinionen. Endast några dagar före Matteottis för-

FILIPPELLI(x), den förmodade mördaren, tidigare chefredaktör för "Corriere Italiano", gripen under sitt försök att undkomma, föres till bilen och vidare till fängelset.

DEN AVSKEDADE STATSSEKRETERAREN FINZI (X), en av huvudpersonerna i Matteotti-affären; han kommer just från ett vittnesförhör. Har nyligen firat bröllop med en av Roms förnämsta damer, vid vilken fäst en representant för påven samt Mussolini närvaro. T. h. DON STURZO, präst och deputerad; ledare av det klerikala partiet och efter Matteotti-affären en av Mussolinis skarpaste motståndare.

Efter originalfotografier.

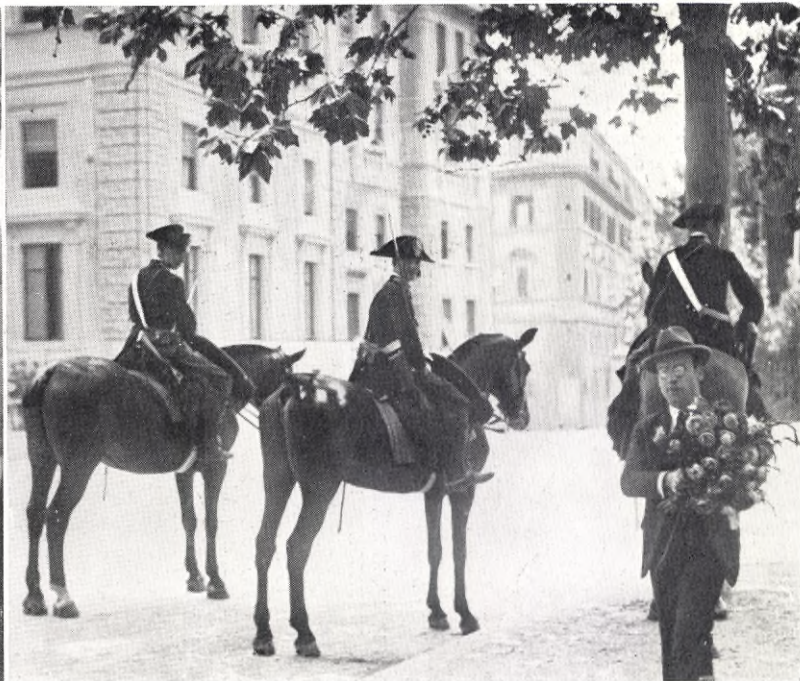
Kitcher: Gås Kåbyrå & Kitcheranstalt, Gås
LUCCI, chef för undersökningskommissionen i Matteotti-affären.

svinnande hade han haft en våldsam sammandrabbning med denne, varvid han sekunderats av Farinacci, en av de extremaste fascisterna, som dock märkvärdigt nog icke synes vara komprometterad i affären.

Den man, som har den sämsta positionen, är *Filipelli*, en fantastisk figur i Italiens offentliga liv. Sedan han lämnat sina studier, började han sin bana som annonsagent för den stora liberala tidningen "Giornale d'Italia" och då han icke förtjänade nog med detta, försökte han sig på alla möjliga slags anställningar och fick verkligen en vacker dag en juridisk examen och blev advokat, dock utan affär. Däremot blev han en dag plötsligt chefredaktör för "Corriere Italiano", en tidning, som i augusti förra året startades under enorm reklam och som på 10 månader gjorde av med 12 millioner lire. Tidningen kastades ut över hela Rom som propaganda för vissa fascistiska idéer men saknade för övrigt hållning och betydelse. *Filipelli* själv är säkert en fullkomligt samvetslös person och han kommer otvivelaktigt att jämte sin beryktade medarbetare i "Corriere Italiano", en förutvarande pornografisk skribent vid namn *Dumini*, få ett

Kliché: Sjöberg, Gbg.

MATTEOTTIS
VILLA OCH
DESS OMGIV-
NING BEVAKAS
av ridande polis.

PERUCCI, den nyutnämnde ci-
rektören för Roms detektivkår.
Föregångaren, Bertini, avskeda-
des samtidigt med detektioche-
fen, fascistigeneralen de Bono.

EPILOGEN: MATTEOTTIS LIK

ÅTERFINNES I EN SKOG.

T. v. En karabinier finner Mat-
teottis kavaj. T. h. Platsen där
en polishund några dagar se-
nare fann liket. Nederst: Kistan
bäres till kyrkogården i Riano
i och för obduktion av liket.

mycket strängt straff. Det
anses allmänt, att det var
Dumini, som kvävde Matte-
otti i bilen. Mussolini har
sagt, att oppositionen en-
dast behöver uttala en ön-
skan om strängaste straff,
det annars i Italien av-
skaffade dödsstraffet, och
bägge skola tvevelsutana bli-
va skjutna. Åtskilliga andra
sitta arresterade, såsom
chefen för inrikesministeri-
ets pressavdelning, Rossi,
vilken liksom Filipelli sökte
undkomma, då ryktena om
mordet togo fastare form.
Bland de starkt kompro-
metterade är också den
kände fascistigeneralen de
Bono, vilken därjämte var
chef för detektivpolisen.
Han måste taga avsked
som polischef men är fort-
farande riksdagsman och
fascistigeneral. Upprepade
gångar har han tagits i för-

Forts. å sid. 769.

Efter originalfotografier.

Kliché: Ge't, Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Foto. Bromander, Tidaholm.

NIO MEDALJÖRER Å MAJOREN, FRIH. ERIK VON ESSENS GODS SVENSTORP, SKARABORGS LÄN, med sammanlagt 390 tjänsteår. Maja Lena Andersson har därav fullgjort 64 år.

T. v.:

FINSKA KOMMUNALA STUDIER I SVERIGE. FINSK DELEGATION BESÖKER STOCKHOLMS STADSHUS. Fr. v. främst: Prof. Tulenheimo, direktör Allan Cederborg (Stockh. stadsfullm. ordf.), minister Sahlstein, justitierådet Borgström; närmast bakom: stadsdirektör Casstrén, redaktör Itkonen, dr. Tollet; överst: häradsköv. Ugglå, mag. Worrönen, borgmästare Zimmermann, — — — mag. Harvia. — Bildcentralen. Text å sid. 769.

Bildcentralen.

SVENSKA KÖPMANFÖRBUNDETS ÅRSKONGRESS. Text å sid. 171.

Klicka: Gods Ritbyrå & Kitchmanstall, 769.

Foto. Ohm, Malmö

Klisché: Sjöberg, Gbg.

FRÖKEN VERA BENDZ, MALMÖ, 1924 års tennismästarinna.

Årets svenska tennismästarinna blev fröken Vera Benz, Malmö, som även 1922 lyckades erövrå denna heders-titel. Fröken Benz visade sig i år synnerligen överlägsen i sitt spel, vilket framgår därav, att hon vunnit mästerskapet icke blott i damernassingle utan även i såväl dam- som mixed double.

AMERIKANISTKONGRESSEN. Forts. fr. sid. 764.

arkeologiska och etnografiska som lingvistiska rön framlades inför och diskuterades av den illustra församlingen, som räknade medlemmar från snart sagt alla delar av jorden. Från Frankrike märktes bl. a. dr. Rivet, en framstående forskare och en av kongressens främsta sammanhållande och livande krafter, icke minst genom sin vackra stråvan att draga tyska och österrikiska forskare in i den internationella gemensamheten, samt prof. Capitan, som i Frankrike officiellt övervakar arkeologiska fynd. Från England närvar bl. a. den banbrytande pionjären mr. Alfred Maudsley, från Tyskland den store forskaren prof. Karl von den Steinen och fru Caecilie Seler-Sachs, änka efter vetenskapens förste storman, prof. Eduard Seler, men som också hon ivrigt deltagit i den amerikanistiska forskningen. Även ett starkt prästerligt inslag gjorde sig gällande genom de katolska patrarne och vetenskapsmännen Wilh. Schmidt och Wilh. Koppers från Wien samt prof. Martin Gusinde, Santiago. Från Amerika märktes de tyskfödda prof. Franz Boas, New York och Max Uhle, Quito. Men icke ens Kina är orepresenterat, därifrån kom rektorn för universitetet i Peking, Y. P. Tsai.

I samband med kongressen öppnades också de nya, storartade sydamerikanska samlingarna på Göteborgs museum, vilka tack vare dess intendent forskningsresanden och professorn, frih. Erland Nordenskiöld, nu äro bland de bästa i världen. En av kongressdeltagarna, prof. Arthur Posnansky, som under trettio år levat i Bolivia, har också animerad av museets förträfflighet och utmärkta ledning utlovat en stor donation av etnografica.

Kongressen avslöts den 26 augusti med en av Göteborgs stad given bankett, vid vilken kronprinsparet, som också tagit del av sista dagens förhandlingar närvar.

MATTEOTTIAFFÄREN. Forts. fr. sid. 767.

hör och från oppositionens sida uttalar man öppet, att de Bono bår huvudansvaret.

Oppositionen står i denna sak sällsynt samlad om att kräva de mest ingående undersökningar. Det klerikala partiets ledare, prästen Don Sturzo, har blivit en av Mussolinis mest fanatiska motståndare och naturligtvis har han också den gamla oppositionen, ledd av chefredaktören för "Il Mondo", den liberala deputeraden Amendola och hans medhjälpare, förutvarande utrikesministern greve Sforza mot sig. Och socialisterna under den gamle Turatis ledning äro helt naturligt de, som våldsammast kräva upprättelse för sin dödade partikamrat.

Förhören fortsättas alltjämt, dels i fängelset, dels på rådhuset, men allmänheten får intet veta om resultatet.

Nära Ponte Marghenta, icke långt från Piazza del Popolo ligger nere vid Tibern det ställe, där Matteotti greps och fördes in i bilen och på denna plats ha socialisterna nu infattat ett kors i stenläggningen. Dit gå dagligen demonstrationståg och alla som passera förbi blotta huvudet, medan vagnarna göra halt. Det gör ett egendomligt gripande intryck och visar tillika, att oppositionen mot den härskande regimen i Italien är starkare än man officiellt vill erkänna.

Man har länge varit beredd på överraskande händelser och en sådan är det slutliga fyndet av Matteottis lik. Detta föregicks av upptäckten av hans kavaj i ett valv nära Rom. Hans kropp fanns några dagar senare med hjälp av polishundar i en skog norr om Rom den 16 augusti.

Det råder intet tvivel därom, att icke Matteottiaffären i sina vidare konsekvenser — som bekant har oppositionen sedan den 27 juni i år avbrutit all förbindelse med fascistregeringen — kommer att få utomordentligt stor betydelse för utvecklingen i Italien under de närmast följande månaderna.

Aage Heinberg.

Till bild å sid. 768.

En delegation på nio finska kommunalmän på väg till Svenska stadsförbundets kongress i Hälsingborg den 26—27 augusti, anlände till Stockholm den 21 som den svenska huvudstadens gäster några dagar innan färden vidare söderut. Delegationen är utvald bland spetsarna av Finlands kommunala värld och av de mest framskjutna namnen å dess medlemmar må nämnas professor Antti Tulenheimo, en av Europas mest framstående rättslärd, och ordförande i Finlands stadsförbund, doktor Leo Ehrnrooth, ordförande i Helsingfors stadsfullmäktige och Finlands utrikesminister under Ålandskrisen, redaktör R. Ikonen, direktör i Finlands kommunala förbund, nuvarande utrikesministern Gunnar Sahlstein, ordförande i Åbo drätselkammare, direktör Yrjö Harvia, direktör för Finlands stadsförbund och vice häradshövding John Ugglå, ledare för den finska lagberedningens kommunala avdelning. Övriga delegater äro medicinalrådet Arthur Tollei, ledare för Helsingfors stadsfullmäktiges svenska grupp, stadsdirektör Arthur Castrén och borgmästare Pekka Zimmermann från Viborg. De finska gästerna besågo Stadshusets samtliga lokaler och besökte stadens viktigare verk och inrättningar.

Till bild å sid. 770.

Londonkonferensens beslut börja redan visa sina verkningar. Rymningen av de besatta områdena har påbörjats och försiggår i lugn, varjämte Frankrike kunnat inkassera 200 millioner guldmark som en första inbetalning. Herriot fick också vid sin återkomst till Paris en entusiastisk hyllning och det visserligen förfintliga missnöjet har likväl icke fått några alltför skarpa uttryck.

DET NYA FREDSSLUTET. När protoko'let från Londonkonferensen undertecknades. 1. Englands premiärminister MacDonald, 2. Frankrikes konseljpresident Herriot, 3. Belgiens ministerpresident Theunis, 4. Tysklands rikskanslär Marx, 5. Amerikas ambassadör i London Kellogg, 6. Japans ambassadör i London baron Hayashi. — Efter fotografi — Bild: Göta Ritbyrå & Klicheanstalt, Öbg. Text å sid. 769.

GENERAL LUDENDORFF I WEIMAR.
Ankomsten jämte nationalsocialisten Dinter: Däröver: Hyllning och trohetsed till Ludendorff.

Öfver: J. Mourner.
Bild: Göta, Öbg.

De tysksfolkliga avhöllö nyligen en partikongress i Weimar, varvid särskilt

Londonkonferensens resultat underkastades en skarp kritik av dr. Dinter. Marx och Stresemann beskyldes för hög- och landsförräderi och de församlade avgåvo en slags trohetsed till den som valnigt vid dylika tillfällen närvarande general Ludendorff. Betecknande nog för splittringen inom landet följde denna reaktionära manifestation endast en vecka efter firandet av den republikanska riksförfattningens årsdag på samma plats.

Illustration Fotografier Klisché: Göts Bildbyrå & Klischéanstalt, Gbg
MEXIKOS PRESIDENT, GENERAL CALLES, (t. v.) ankommer till Berlin, mottagen av rikspresident Ebert, rikskanslern och ett flertal ministrar och högre dignitärer.

EMIL F. JOHNSON. Forts. fr. sid. 759.

klätt samma deras främsta post. Den sistnämnda sammanslutningen kan också räkna honom bland sina organisatorer. De svenska sångsällskapen, Lyran och The Glee Club, ha utsett honom till hedersledamot, en välförtjänt utmärkelse.

Ett alldeles särskilt omnämnande förtjänar Johnsons verksamhet inom Frimurarorden. En av logen Bredablicks grundare blev han dess "Senior Warden" och är sedan flera år dess sekreterare. I maj 1915 utsågs han till de svenska frimurarnas representant hos storlogen i New York och i denna egenskap kvarstår han ännu, ett starkt vittnesbörd om hans personliga egenskaper, då knappast någon innehåft ett dylikt hedersuppdrag motsvarande tidsrymd. Förra sommaren besökte Johnson Sverige i och för överläggningar med svenska frimurare.

Även i rent välgörenhetsarbete har ing. Johnson tagit aktiv del. Alltsedan det nu femton år gamla svenska ålderdomshemmet på Staten Island grundades har han enhälligt varje år valts till styrelseordförande. Också på detta håll har han insatt mycket av sin tid och sina krafter.

Emil Johnson tillhörde från 1894 under en lång följd av år i sin egenskap av kemist New Yorks hälsovårdsnämnd och var en av grundarne av Svenska Handelskammaren i New York, den livaktiga och för bägge länderna så gagneliga institutionen.

Såsom redan av denna korta uppräknings torde framgå har ing. Johnson visat en arbetsförmåga och ett gott hjärta, som söka sin like. För svenskhetens bevarande och för hjälp åt svenskar, som varit i trångmål i ett eller annat avseende har han troligen gjort mer än någon annan svensk-amerikan.

Mexicos nye president, general Plutarco Elias Calles befinner sig sedan någon tid på en Europaresa.

Hans första besök gällde Tyskland, dit han anlände den 18 augusti med den väldiga oceanångaren

Deutschland.

Det är möjligt att han kommer att låta färden omfatta också Danmark, ty han visade stort intresse för den skandinaviska handelsdelegation, som förra året besökte Mexico. Resan måste emellertid vara avslutad före den 1 december, ty denna dato utlöper den nuvarande presidenten Alvaro Obregons funktionstid, och vidtager general Calles. Denne har tidigare varit guvernör i staten Sonora

med de rika koppargruvorna, sedermera blev han krigsminister och intill nu har han beklätt statsministerposten, som han lämnat endast för att övertaga landets högsta värdighet.

Han har blivit till heder både för sitt gamla och sitt nya fädernesland.

År 1891 ingick ing. Johnson äktenskap med Anna Olivia Hildegard Norring.

Till bild å sid. 759.

Vasabarnen, det femtiotal svensk-amerikanska barn, vilkas färd genom Sverige under dr. och fru Hovings ledning vi redan tidigare (se n:r 43) omnämmt, besökte den 18—19 augusti Filipstad. Vid den störste svensk-amerikanens, John Ericssons gravmonument samlades de till en kort högtidlighet med sång och tal, bevitnad av en anseelig människoskara. Resan har därefter ställts genom Västergötland ned till Skåne, varifrån man under besök, på ännu ett tiotal platser ämnar ställa kosan uteder västkusten upp till Göteborg, varifrån avfärden till Amerika beräknas äga rum den 10 september.

Till bild å sid. 768.

Sveriges köpmannaförbunds årskongress ägde rum i Stockholm i Svenska Läkaresällskapets lokal den 20—21 augusti. Bland de närvarande märktes representanter för de norska och danska köpmannaförbundens organisationerna ävensom statministern, excellensen Trygger och handelsministern, statsrådet Wohlin. Förbundets ordförande, direktör E. A. Thunholm utsågs jämväl till kongressens ordförande och till vice ordförande herrarna H. Almström och Kullenberg.

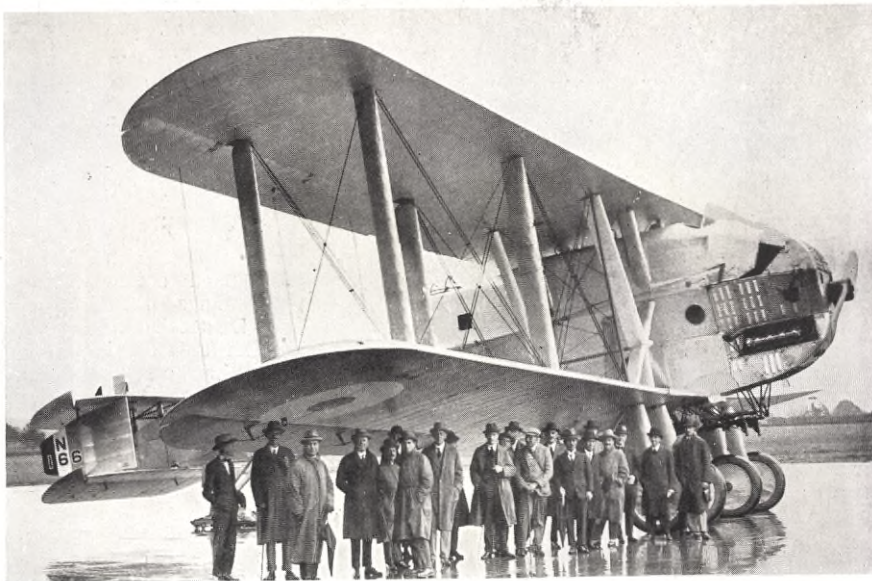
Foto. S. Appelberg, Stockholm. Klisché: Göts, Gbg
DEN NYA POLISPATROLLEN MED HUND I BROMMA.

Efter fotografen.

T. v.: MR. COSGRAVE, IRLÄNDSKA FRISTATENS PRESIDENT, talar vid en minnesfest för Arthur Griffith och Michael Collins.
T. h.: STORBRIITANIENS SENASTE FLYGUNDER, DESS FÖRSTA LUFTSLAGSKEPP, "CUBAROO". Första flygningen den 21 aug.

Klicka Gode Bildbyrå & Kluckenstein, Öst.

Efter fotografen.

DE VALERA, den irländske republikan-ledaren, återupptager den agitation, som för ett år sedan medförde fängelsestraff.

Hyllningstelegram avsändes till konungen. På kvällen var middag anordnad å Grand Hotel för cirka 170 personer, varvid presidiet utövades av direktör Thunholm och tal höllas av bland andra statsministern och handelsministern.

Nästa års kongress kommer att hållas i Sundsvall på inbjudan av Medelpads köpmannaförbund, som då firar 25-årsjubileum.

Världens största och kraftigaste en-motor flygmaskin, Storbritanniens första luft-slagskepp, gjorde sin första provtur den 21 augusti från Brough-aerodromen nära Hull. Flygmaskinen, som fick namnet "Cubaroo", drivs av en 1,000 hkr. Napier "Cub"-maskin och gör omkr. 3 km. pr. minut under 1,600 km. utan påfyllning. Den väger brutto över 9,000 kg., mäter 27 m. mellan vingspetsarne, är 17 m. i längd. — Fullt belastad bär den 3,000 kg. bomber eller torpeder jämte 3 mans besättning.

Det oroliga Irland, som för en tid syntes något lugnare, har åter fått tvänne aktuella stormhärdar.

Den ena är den brännande gränsfrågan mellan Nord- och Sydirländ, Ulster och den irländska republiken, den andra den ur fängelset nyss utkomne De Valera. Denne begagnade genast tillfället och höll den 15 augusti i Ennis, samma plats, där han för ett år sedan fängslades, ett brandtal, vari visserligen ingenting nytt framkom, men där i stället den "gamla politiken" sedan orosåren 1917, 1918 och 1921 förklarades ännu vara den enda riktiga för uppnåendet av ett enigt, fritt Irland. Mötet bevistades av ungefär 7,000 personer.

Två dagar senare hölls på Michael Collins, den unge duktige generalen och högste armébefälhavarens dödsdag en minnesfest vid Dublins cenotaph, som uppbyggts till hans och parlamentspresidenten Arthur Griffiths ära. President Cosgrave höll högtidstalet, i vilket han erinrade om de bägge bortgångnes vackra arbete för Irlands frihet.

Forls. fr. sid. 761.

Västerbottens regementes 300-årsjubileum firades i Umeå endast tvenne dagar efter Norrbottens. Kronprinsen närvar även här och förrättade först den högtidliga avtäckningen av en Gustaf II Adolfsbyst på Rådhusstorget, utförd av skulptören Otto Strandman och rest till minne av stadens verkliga grundläggare. Det slutliga stadsprivilegiebrevet utfärdades dock först 1646. Tal höllas av stadsfullmäktiges ordförande och ryttmästare av Boisman. Påföljande dag, den 21, ägde den egentliga regementsminnesfesten rum, med av kronprinsen förrättad avtäckning av en minnessten, högtidstal av överste Ankarcrona, defilering, stridsövningar och till slut en ståtlig diner. Kronprinsen avreste därefter söderut. — De bägge jubiléerna i Sveriges nordligaste trakter ha värdigt anslutit sig till de nyligen firade i de sydligare delarna av landet.

Till bitid å sid. 762.

Omfattande luftstridsövningar ha ägt rum vid Malmö och avslutades den 22 augusti med en imponerande flygparad inför arméfördelningschefen, generalöjtnant B. B. E. Mörcke, generalstabschefen generalmajor C. G. V. Hammarskjöld, marin-stabschefen H. V. M. von Krusenstierna, kustartillerichefen generalöjtnant Wrangel, fortifikationschefen, generalmajor H. L. de Champs m. fl. högre officerare. De tjugofyra flygplanen utförde en verkligt imponerande uppvisning med eskader- och konstflygning över Limhamnsväddet. Intresserade åskådare hade samlats i tusental.